

چارچوبی برای سنجش شایستگی‌های حرفه‌ای مدیران بر اساس آموزه‌های ایرانی

نویسنده: آذر تقی پور^۱

چکیده

هدف: هدف پژوهش حاضر چارچوبی برای سنجش شایستگی‌های حرفه‌ای مدیران بر اساس آموزه‌های ایرانی بود.

روش شناسی پژوهش: روش پژوهش، آمیخته از نوع اکتشافی می‌باشد. جامعه آماری پژوهش در بخش کیفی شامل ۲۴ نفر از مدیران مدارس بودند که با روش نمونه‌گیری هدفمند و تکنیک اشباع نظری انتخاب شدند. در بخش کمی، جامعه آماری شامل ۲۱۳ نفر از مدیران و معلمان بودند که براساس جدول مورگان – کرجی و نمونه‌گیری خوش‌آمدی ۱۳۶ نفر از آنها انتخاب شدند. ابزار گردآوری اطلاعات در بخش کیفی، مصاحبه نیمه ساختار یافته و در بخش کمی، پرسشنامه محقق ساخته بود. اعتباریابی یافته‌های کیفی با استفاده از روش بازخورد مشارکت‌کنندگان و تکنیک اعتبار پژوهشگر انجام شد. پایابی پرسشنامه با استفاده از ضریب آلفای کرونباخ معادل ۰/۸۷ برای کل پرسشنامه به دست آمد و روایی محتوایی آن با استفاده از نظر متخصصان و روایی سازه آن با رویکرد تحلیل عاملی تأییدی، ارزیابی شد. تجزیه و تحلیل داده‌ها در بخش کیفی، بر اساس تحلیل مضمون و در بخش کمی، با نرم‌افزارهای آماری و تحلیل عاملی انجام شد.

یافته‌ها: در بخش کیفی، در نهایت ۱۰۹ مضمون پایه، ۵ مضمون فرآگیر و ۱۶ مضمون سازمان دهنده شامل شایستگی‌های مدیریتی، شایستگی‌های رفتاری، شایستگی‌های مهارتی، شایستگی‌های شناختی و شایستگی‌های عاطفی بدست آمد. یافته‌های بخش کمی پژوهش نیز نشان داد که بر اساس شاخص‌های برازش به دست آمده، الگوی روابط بین مولفه‌ها و عامل‌های مربوط به آنها دارای برازش مناسب می‌باشد.

وازگان کلیدی: آموزه‌های ایرانی، شایسته سالاری حرفه‌ای مدیران، مدیریت منابع انسانی.

^۱ دکترای مدیریت آموزشی، مدیر دیبرستان، آموزش پرورش، بوشهر
Taghipour.az8313@gmail.com

مقدمه

در عصر حاضر، اهمیت و جایگاه منابع انسانی مناسب و شایسته در توسعه و پیشرفت سازمان به وضوح قابل مشاهده و سنجش می باشد، از این رو سازمان ها ضمن سعی در انتخاب و جذب نیروهای شایسته و کارا، در سدد هستند توامندی ها و شایستگی های آنان را ارتقا و گسترش دهند لذا تفکر شایسته سالاری در ارتقای سازمان و بالارفتن کارایی و بهره وری آن، یکی از ضرورت ها و دغدغه های سازمان های امروزی می باشد و موقفيت نظام آموزشی هر کشوری در گرو به کارگیری مدیران و معلماني است که از صلاحیت های علمی و مهارت های حرفة ای برخوردار بوده، از روش های تدریس با استفاده ار جدیدترین منابع آگاهی داشته باشد و به مدیریت کلاس و روش های ارزشیابی مجهز باشند (فلمن و مورینیو، ۲۰۱۸).^۱ شایستگی ها مجموعه ای از رفتارها هستند که قابل مشاهده و اندازه گیری می باشند به گونه ای که در موقعیت های مناسب به کار برد می شوند و فرد را در کارش اثربخش می سازند (Sendberg ، والین، ۲۰۰۵).^۲ «از طریق تعیین شایستگی های لازم، اهداف و استراتژی های سازمان را تحقق می بخشنده.»(لی، لیم، ۲۰۱۱، ۷۸۱:۲۰۱۶). در بیان دیگری، (دلوب، کوپر ، توماس، دیهیوی ۲۰۱۶) معتقدند: داشتن شایستگی حرفة ای موجب جامعه پذیری مدیران و رویکرد مردم سالارانه آنها در انتخاب جانشینان سازمان گردیده و آنان را مهیای چالش های جدید می کند. همچنین هوروویتز^۳ (۲۰۱۸: ۳۸) عنوان می کند که: ارتقای شایستگی حرفة ای در بدنه مدیریتی سازمان، موجب ارتقای مشارکت پذیری و تعامل بیشتر با مخاطبان می گردد. از طرف دیگر، برخی پژوهشگران معتقدند که «بهبود شایستگی حرفة ای در بین مدیران سازمانها، موجب توسعه فرهنگی در سازمان مربوطه می گردد» (عممارزاده، ۱۳۹۲: ۴۲). کیمر، کروشتر، کانتر ، سیدل^۴ (۲۰۱۸) عنوان می کنند که بهبود شایستگی حرفة ای مسئولان نه تنها باعث انگیزش بیشتر آنان نسبت به کار می شود، بلکه موجب عملکرد بهتر زیربدستان نیز می گردد. ارتقای شایستگی حرفة ای، زمینه ساز تکوین هویت، اخلاق و تعهد حرفة ای، تخصص، مهارت در مدیریت سازمان است.» (موسی پور ، ۱۳۹۴). ارتقا و توانمندی نیروی انسانی ، ابزاری جهت تسهیل در ایجاد رفتار انگیزشی آنان بوده که موجب افزایش بهره وری می گردد. (شجاعی ، جمالی و منطقی ۱۳۹۵). در جذب منابع انسانی ، شایستگی های حرفة ای به عنوان معیارهای گزینش انتخاب مدیران مدارس مد نظر قرار می گیرند. (مطهری نژاد، ۱۳۹۶).^۵

1 - Feldman & Morinio

2 -Sendberg & wallin

3 -Lee & kim

4 - Horowitz

5 - Kiemer, Gröschner, Kunter & Seidel

در واقع، شایستگی حرفه ای، مجموعه اقداماتی است که با هدف فراتر رفتن از نقایص کار، در قالب برنامه های بلندمدت انجام می گیرد (فتحی، واچارگاه، ۱۳۹۳). نتایج بررسی پژوهش های انجام شده در این خصوص حاکی از آن است که تغییرات سریع در زمینه های علمی و ارتباطی، دگرگونی نیازهای افراد جامعه، توجه بیشتر به کیفیت و مهارت در سازمان، جهت دادن به انتخاب شایسته گرایانه افراد جدید، آماده سازی مدیران برای احراز مشاغل بالاتر و رضایت شغلی است که در نهایت موجب افزایش بهرهوری آنان می گردد. (کانیلس ، سمیجن، رندرس^۱، ۲۰۱۸). و هر قدر به صلاحیت حرفه ای توجه بیشتری شود، میزان و کیفیت ارائه خدمات سازمانی مدیران نیز مطلوب تر خواهد شد. (سردنآ، ۲۰۱۶). از منظر آموزه های اصیل ایرانی و معیارهای اسلامی، مفهوم شایسته سالاری به عنوان اصلی لازم الاجرا برای رشد نظام شهرهوندی و لازمه مدیران کارکردگرا و مسلمان، مورد توجه قرار گرفته است. قرآن کریم از زبان مردمی که مدیریت های فاسد را برای زمامداری خود پسندیدند و گمراه شدند، می فرماید: «وَكُوِنْدَ إِيْ خَدَا مَا اطَاعَتْ أَمْرَ مَا بَزَّرَ كَانَ وَ پَيْشَوْيَانَ فَاسِدَ خَوْدَ رَا كَرْدِيْمَ كَهْ مَا رَا بَهْ ضَلَالَتْ كَشِيدَنْدَ وَ توْ إِيْ خَدَا عَذَابَ آنانَ رَا سَخَتَ وَ مَضَاعِفَ سَازَ وَ بَهْ لَعْنَ وَ غَضَبَ شَدِيدَ گَرْفَتَارَشَانَ گَرْدَانَ»(احزاب-۶۷-۶۸). پیامبر اکرم(ص) در روایتی فرموده اند: اگر فردی، مسلمانی را برای کارهای حکومت منصوب نماید و بداند که در جامعه فردی لایق تر و عالم تر از او به دین وجود دارد ، همانا به خداوند و رسول او و حرکت عظیم دینی مردم به رهبری مسلمین خیانت کرده است.«(کلینی، ۱۴۰۲). حضرت علی(ع) در نامه خود به اشعت بن قیس که از طرف او استاندار آذربایجان بود نوشت: حکومتی که در اختیار تو است لقمه تو نیست، بلکه امانتی است بر عهده تو. نسبت به موفق خود نگهبان مردمی و حق نداری در مورد مردم مطابق نظر خود رفشار کنی. در امور مالی باید پس از اطمینان اقدام کنی. ثروتی که در اختیار توست از اموال خدای عزوجل است و تو انبیاردار خدایی تا این که مال را به من تحويل بدھی شاید من برای تو نسبت به دیگران رهبر بدی نباشم.»(نهج البلاغه، نامه ۵). شایسته سالاری به عنوان رمز پیروزی حرکت های توسعه به شمار می رود به گونه ای که انتخاب افراد زیده گام بلندی در مسیر ترقی سازمان می باشد. آنچه جای تردید ندارد، اینکه بسته به موقعیت و شرایط اداری سازمانی، رنگ و لاعب لیاقت مدیریتی، متغیر است. (دونالدсон و دیویس^۲، ۱۹۹۰). اندیشمندانی مانند فروید و پیازه یا جریان های اجتماعی مانند تکنوقرات ها به فرهنگ رنگ و لاعب خاص غربی داده اند و اندیشمندانی چون ملاصدرا و علامه طباطبایی و... معرفت شناسی و هستی شناسی شیعی داشته اند و لباس فرهنگ رنگ بلندی در زندگی ارزش مدار ایرانی را بر تن مردمان قوم خود کرده اند.«(ثلاثی، ۱۳۸۵: ۴۵). مطابق آموزه های علمی و اسلامی، مدیران هر سازمان باید واجد حداقل صلاحیت های لازم برای رهبری باشند و با اعمال روشهای منطق مدار اخلاقی و تخصص گرایی، بتوانند شایسته سالاری و نخبه گرینی را در راس سیاست های مدیریتی خود به نمایش گذارند. با توجه به تحولات عمدۀ در زمینه مدیریت منابع انسانی و گرایش مدیران به

¹ Caniëls, Semeijn, Renders

² Cerdona

³ Donaldson & Davis

شاپیته سالاری در برنامه ریزی های سازمانی، و همچنین با بررسی مدل های مختلف در حوزه برنامه ریزی نیروی انسانی مبتنی بر شایستگی حرفه ای نشان می دهد که لزوم توجه به چشم انداز، ماموریت، استراتژی و اهداف سازمان و در ادامه ساختار سازمان جز لاینفک در برنامه ریزی نیروی انسانی موفق خواهد بود و بدون توجه به این امر نمی توان رویکرد سازمان را مشخص نمود. تبدیل شدن برنامه ریزی منابع انسانی بر اساس رویکرد مبتنی بر شایستگی، نیازمند پارادایم عمدۀ ای است که تفکر برنامه ریزان منابع انسانی را درباره افراد و سازمان تغییر می دهد.

در پژوهش‌های اخیر، مسئله شایسته سالاری حرفه‌ای یکی از چالش‌های اساسی پیش روی دست‌اندرکاران، سیاستگزاران و فعالان مدیریتی بوده، زیرا آرمان شایسته محوری با مدل‌های سنتی گزینش تحقق‌بافتتی نیست و نیازمند روش‌های نوینی برای ارتقای صلاحیت حرفه‌ای است که در خلق یک محیط یادگیرنده نقش کلیدی ایفا می‌کند.»(ساکی، ۱۳۹۴). بنابراین ارائه الگوی شایسته سالاری حرفه‌ای اثربخش در تحقق اهداف سازمانی، بهبود شایستگی و توأم‌نی مدیران شایسته در سایه ارائه الگوی شایسته محوری، آسیب‌شناسی تخصصی عملکرد مدیران در پرتو مدل موفق الگوی شایستگی حرفه‌ای، کسب شایستگی حرفه‌ای که منجر به ابتکار عمل در افراد می‌شود ضروری می‌نماید. از آنجا که تاکنون پژوهشی در زمینه تلفیق مؤلفه‌های شایسته سالاری حرفه ای مدیران بر اساس آموزه های ایرانی و اسلامی انجام نشده است و بیشتر پژوهش‌ها در زمینه اعتبار سنجی و ارائه مدل و شناسایی ابعاد شایسته سالاری در سازمان‌ها بوده اند، لذا هدف اصلی این پژوهش ارائه چارچوبی برای سنجش شایستگی های حرفه ای مدیران بر اساس آموزه های ایرانی می باشد. بنابراین سوال کلی این است که؛ چارچوب های مهم شایسته سالاری حرفه ای مدیران آموزشی با الهام از آموزه های ایرانی کدامند؟

روش‌شناسی پژوهش: پژوهش حاضر از نظر هدف بنیادی-کاربردی بوده و رویکردی استقرایی - قیاسی دارد و به صورت روش تحقیق آمیخته رویکرد (اکتشافی- متوالی) می باشد.

بخش کیفی: جامعه آماری در بخش کیفی ۲۴ نفر از مدیران آموزشی متوسطه بودند که شامل ۱۴ نفر زن و ۱۰ نفر مرد می شدند. با استفاده از رویکرد اشباع نظری این تعداد افراد نمونه انتخاب شدند. داده های این بخش با استفاده از مصاحبه هدفمند و نیمه‌ساختار یافته گردآوری شد. به طور متوسط هر مصاحبه به مدت ۶۰ دقیقه طول کشید و سپس یادداشت برداری شد. ملاک انتخاب تعداد افراد براساس اشباع نظری یافته ها انجام گردید و بر اساس تشابهات با کدبندی اولیه ، کدهایی به موارد مشابه اختصاص یافت و به مقولاتی تبدیل شدند که هدف اصلی پژوهش بودند. جهت بررسی روابی مصاحبه ها از روش بازخورد مشارکت کننده- گان و تکنیک اعتبار پژوهشگر استفاده شد، بدین صورت که نتایج تحلیل مصاحبه ها به افراد مصاحبه شونده بازگردانده می شد و از صحت مضامین شناسایی شده اطمینان حاصل می شد. همچنین جهت انجام مصاحبه ها از افرادی که توانایی لازم و آموزش های مناسب دیده بودن، استفاده شد. برای تحلیل مصاحبه هانیز از روش تحلیل مضمون استفاده شد. تحلیل مضمون، روشی برای شناخت، تحلیل و گزارش الگوهای موجود در داده های کیفی است. این روش، فرایندی برای تحلیل داده های متنی است و داده های پراکنده و متنوع را به

داده‌هایی غنی و تفصیلی تبدیل می‌کند. مضمون‌شناسایی شده در قالب سه دسته مضمون پایه، مضمون فراگیر و مضمون سازماندهنده دسته بندی شدند.

جدول (۱) مشخصات دموگرافیک بخش کیفی

تحصیلات	سن	سابقه	تعداد	جنسیت
لیسانس – فوق لیسانس	۴۵ تا ۳۵	۱۰-۱۵ ۱۵-۲۰	۱۴	زن
دکتری – لیسانس- فوق لیسانس	۵۰ تا ۴۰		۱۰	مرد

بخش کمی: جامعه آماری بخش کمی پژوهش کلیه مدیران و صاحب‌نظران و نیز معلمان با سابقه کاری بالاتر از ۲۰ سال در شهر بوشهر می‌باشد؛ که بر اساس آمارهای موجود معادل (۲۱۳ نفر) بودند، بر اساس جدول نمونه‌گیری مورگان و با روش نمونه‌گیری تصادفی خوش ای طبقه ای تعداد ۱۳۶ نفر از آنها انتخاب و بررسی شدند. در این روش جامعه آماری به دو طبقه مدیران آموزشی مقطع متوسطه استان بوشهر و کارشناسان و متخصصان آموزشی و معلمان تقسیم گردید و به نسبت حجم جامعه آماری از هر طبقه نمونه انتخاب گردید. ابتدا، شهرستان‌های استان بوشهر که حائز بالاترین جمیعت نسبت به کل استان می‌باشند، شناسایی شد و شهرهای، بوشهر، برازجان، بندر گناوه و بندر کنگان و خورموج در مطالعه شرکت کردند. این نمونه گیری، به عنوان خوش اول در نظر گرفته شدند، در مرحله بعد مدارس متوسطه این شهرها، شناسایی و از هر شهر، به نسبت جامعه مدرسه دخترانه و پسرانه انتخاب و در نهایت تعداد مدیران آموزشی به صورت تصادفی انتخاب شد. اطلاعات مورد نیاز از طریق پرسشنامه محقق ساخته مرکب از سوالات بسته از دو قسمت تشکیل شده است که ابتدا سوالات زمینه ای و مربوط به خصوصیات فردی پاسخگویان است و سپس پرسشنامه استاندارد شایسته سالاری که مشتمل بر ۴۳ گویه هست مورد استفاده قرار گرفت. برای تعیین روایی پرسشنامه از روایی ظاهری^۱، محتوایی^۲ و سازه^۳ استفاده شد. فرم CVI نشان داد که همه سؤال‌های صلاحیت حرفه‌ای و عوامل اثرگذار آن از نقطه نظر ساده، واضح و مرتبط بودن از وضعیت مناسبی برخوردارند (میزان این ضریب برای هر یک از سؤال‌ها بالاتر از ۷۹/۰ بود); همچنین مقدار CVR در مورد روایی سازه نیز از دو نوع روایی همگرا و واگرا به وسیله نرم‌افزار 22 LISREL استفاده شد. در بررسی روایی همگرا یافته‌ها نشان داده که ضرایب معناداری تمام بارهای عاملی بزرگ‌تر از ۲/۵۸ بود (آماره تی) بودند، به این معنی که تمامی بارهای

1 -Faced Validity

2 -Content Validity

3 - Construct Validity

عاملی با اطمینان ۹۹ درصد معنادار بود؛ مقادیر تمام بارهای عاملی نیز بالای ۵/۰ بود (رابطه متغیر آشکار و پنهان)؛ میانگین واریانس استخراج شده^۱ (AVE) همه مؤلفهها بالای ۵/۰ بود و همین طور پایایی ترکیبی همه مؤلفهها بزرگ‌تر از میانگین واریانس استخراج شد لذا روای همگرای سازه‌های الگو تائید شد. در بررسی روایی واگرا نیز از آزمون فورنل و لارکر(آزمون روایی واگرا) در سطح متغیرهای پنهان و مشاهده پذیر با استفاده از ماتریس LISREL 22 از آزمون بار عرضی تعریف شده می‌ستجد استفاده شد. در آزمون فورنل و لارکر یافته‌ها نشان داد، جذر میانگین واریانس استخراج شده هر متغیر پنهان بیشتر از حداکثر همبستگی آن متغیر با دیگر متغیرهای پنهان الگو بود؛ نتایج آزمون بار عرضی نشان داد، بارهای عاملی هر کدام از متغیرهای پژوهش بیشتر از بارهای عاملی مشاهده پذیر دیگر مدل‌های اندازه‌گیری موجود در الگو بود و از طرف دیگر بار عاملی هر متغیر مشاهده‌پذیر بر روی متغیر پنهان متناظرش حداقل ۱/۰ بیشتر از بارهای عاملی همان متغیر مشاهده‌پذیر بر متغیرهای پنهان دیگر بود. برابرین نتایج این دو آزمون بیانگر روایی واگرا بود. همچنین جهت پایایی پرسشنامه از ضریب آلفای کرونباخ استفاده شد. که نتایج آن در جدول ۲ گزارش شده است.

جدول ۲ (ضرایب پایایی متغیرهای پژوهش)

ضریب پایایی ^(α)	شاخص	ضریب پایایی ^(α)	شاخص
۰/۸۶	سود پژوهشی	۰/۸۵	صلاحیت‌های حرفه ای
۰/۸۵	سود انتقادی	۰/۸۷	صلاحیت فردی
۰/۸۷	خلاقیت و نوآوری	۰/۸۶	اخلاق حرفه ای
۰/۸۵	مدیریت دانش در مدارس	۰/۸۷	مهارت ارتباط میان فردی و سازمانی
۰/۸۸	مدیریت کیفیت در مدارس	۰/۸۵	رفتار سازمانی پیشرفته
۰/۸۸	مدیریت هیجانات	۰/۸۴	سود چند فرهنگی
۰/۸۶	توجه به نگرش ها	۰/۸۷	سود رسانه ای
۰/۸۷	مدیریت ارزش ها	۰/۸۶	سود رایانه ای

یافته‌ها:
بخش کیفی

در تحلیل یافته‌های بخش کیفی، از روش تحلیل مضمون استفاده شد. نتایج حاصله از طریق مصاحبه و کدگذاری مفاهیم به دست آمد. پس از تحلیل یافته‌ها در این بخش مشخص شد که سنجش معیارهای

حرفاءی نخبه گزینی و نحوه گزینش افراد متخصص و کارکنان شایسته در مدیریت سازمانی، منطبق با تعالیم و آموزه‌های ایرانی و اسلامی در قالب سه دسته مضمون پایه، سازمان دهنده و فرآگیر قابل دسته بندی هستند. مضمون سازمان دهنده شامل مقولات استخراج شده از مضمون پایه و مضمون فرآگیر یا مضمون اصلی در برگیرنده اصول حاکم بر متن به عنوان یک کل می باشد. سپس این مضمون به صورت شبکه مضمون ترسیم می شوند که در آن مضمون بر جسته هر یک از سه سطح نام برده شده است.

جدول ۳) مضمون شناسایی شده از مصاحبه‌های صورت گرفته در بخش کیفی

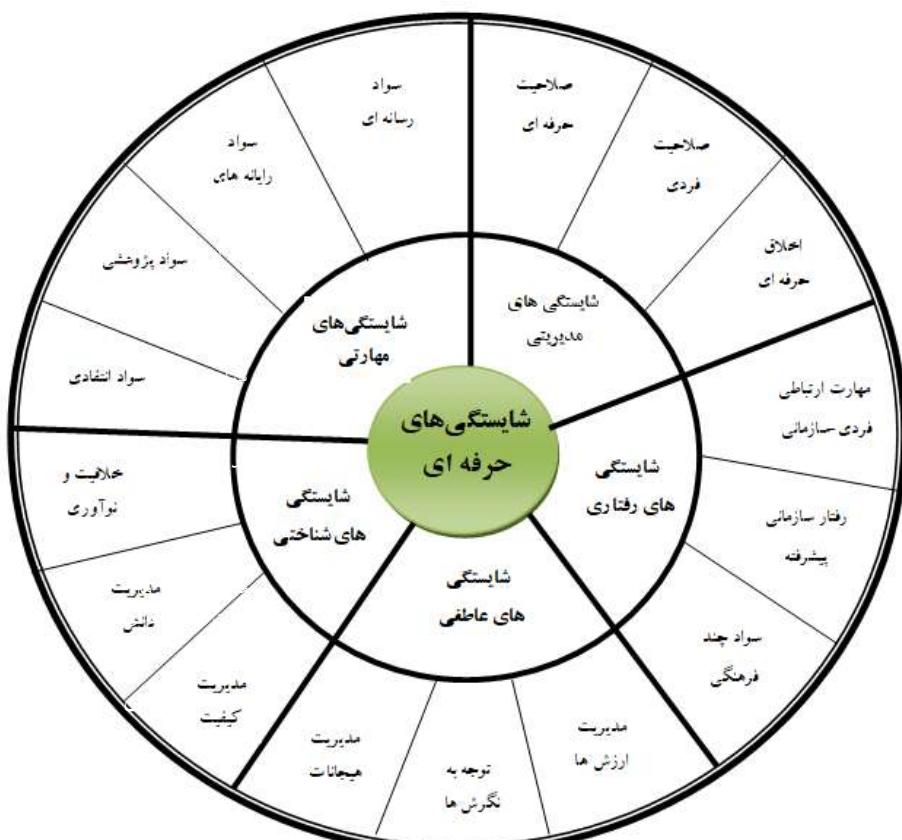
مضامین پایه	مضامین سازمان دهنده	مضامین فرآگیر
داشتن تخصص و تجربه در اتخاذ سبک مناسب مدیریت مدرسه - مدیریت بودجه و اعتبارات مدارس- توانایی تحلیل شرایط و اقتضایات مدیریتی مدارس -قابلیت فکری هدایت امور- ابزارها و محیط سازمان-مدیریت بحران و امور غیرمنتظره در مدارس- دارا بودن منابع انسانی توانمند برای پیشبرد اهداف-تشکیل تیم مشورتی قوی جهت انجام امور مدیریتی مشارکت- توانمندی عملیاتی در استفاده از فرصت‌های ارتقاء مدارس- توانائی در هماهنگ سازی میان نیازها و مطالبات سازمانی- برنامه ریزی گزینی نیروهای سازمانی و جانشین پروری- تشکیل تیم‌های ویژه راستای شایسته گزینی نیروهای سازمانی خاص و مزیت رقابتی پایدار برای سازمان- ساماندهی سریع و پیشبرد امور مدارس - بهینه سازی منابع- طراحی و پیاده‌سازی فرآیندهای مدیریتی- ایجاد فرصت‌های خاص و مزیت رقابتی پایدار برای سازمان- بهره‌گیری از نیروهای انسانی آموزش دیده و مجبوب در بدنۀ مدیریت میانی مدارس - انتصاب نیروهای انسانی جوان متخصص و متعهد در سازمان- آشنایی با نقاط قوت و ضعف آموزشگاه و برنامه ریزی بر اساس واقعیت موجود	۹ ۸ ۷ ۶ ۵ ۴ ۳ ۲	۹ ۸ ۷ ۶ ۵ ۴ ۳ ۲
تقوی فردی و اجتماعی و پاکدستی در طول دوره تصدی- برخورداری از هنر کنترل و مقاعده سازی- داشتن مهارت مریبگری و هدایتگری- کوشش در توسعه و بهبود فردی کارکنان مدارس- داشتن مهارت مدیریت زمان- آشنایی با زبان خارجه- توانائی ایجاد توازن بین کار و زندگی- داشتن پیشینه شغلی موفق- اشراف به- قوانین اجرایی و اداری- نظم و انضباط فردی و شغلی	۹ ۸ ۷ ۶ ۵ ۴ ۳ ۲	۹ ۸ ۷ ۶ ۵ ۴ ۳ ۲

برخورداری از فضایل انسانی و اقدار مشبت مدیریتی - داشتن تعهد و وجود و رعایت حقوق عامله در مدارس - قانون گرایی با محور تعهد اخلاقی و برابری اداری - گرایش به ضابطه گرایی و پیروی از قوانین مدارس - انضباط اداری و توازن مدیریت امور مدارس - رشد اخلاق حرفه ای و تکریم و معاشرت با ارباب رجوع - تدوین اخلاق حرفه ای در نظامنامه مدیریت مدارس ایرانی - توجه به مشکلات کارکنان و دانش آموزان و همدردی با آنان	اخلاق حرفه ای	
سلط بر فنون مدیریت تعاملی در حوزه فعالیت مدارس - قادر به به کارگیری روش های نوین مهارت های ارتباطی - حفظ و تقویت دایره هی وسیع مخاطبان درون و برون سازمانی - ضرورت ارتباط ساختاری سازمان با عملکرد مدیران - ارتباط پیوسته مدیران با دنیای فرهنگ و هنر در جهت اثربخشی محیطی سازمان - رسالت پشتیبانی از مهارت های ارتباطی مدیران مدارس - تعامل با سازمان مرکزی و سایر سازمان های مربوطه	نمودار نحوی آبادانی فرهنگی	پیشنهاد لیزر آنالیز
بهره گیری از نیروهای انسانی آموزش دیده و مجرب در مدیریت مدارس - برخورداری از هنر جذب مخاطب و فنون مدیریت مدارس - بزرگ منشی در برابر مخالفان و آراء مخالف - داشتن روابط صحیح و محترمانه با همکاران - مدیریت تعارضات سازمانی - هم اندیشی و توجه به اصل مشورت با اولیا و مریبان	رفتار سازمانی پیشرفته	پیشنهاد لیزر آنالیز
عدم دخالت دادن تمایزات فرهنگی و قومی - بکارگیری تجارب موفق سایر فرهنگ ها - فرهنگ شناسی و آسیب شناسی فرهنگی - صلاحیت کار با فرهنگ های متنوع	سود چند فرهنگی	
بهره برداری از ظرفیت رسانه ها در هدایت امور مدارس - بهره مندی از تکنیک های نوین و سایل ارتباط جمعی - توجه به سعاد بین المللی و رسانه ای مدیران در مدارس - سعاد کار با رسانه های نوین	سود رسانه ای	پیشنهاد لیزر آنالیز
دانش مجازی مدیریت سازمانی - توانائی همکاری مجازی - استفاده از فناوری های نوین مدیریت مدرسه - توانائی کار با نرم افزارهای مدیریتی	سود راسانه ای	پیشنهاد لیزر آنالیز
استفاده از پژوهش و تیم تحقیقاتی در پیشرفت مدارس - استفاده از پژوهانه های علمی و تیم تحقیقاتی در بهبود فرایند مدارس - تشویق و ترغیب همکاران به انجام پژوهش های کاربردی - بکارگیری طرح های نوین پژوهشی - استفاده از طرح پژوهشی زود بازده و کاربردی	سود پژوهشی	

<p>پذیرش انتقادات دیگران و اشتباهات - دارا بودن قوه قضایتی صحیح در کارها - نظر خواهی از همکاران درباره نتیجه برنامه های اجرا شده - ارزیابی صحیح و منصفانه معلمان بدون دخالت دادن نظرات شخصی - توانائی تحلیل مسائل</p>	<p>سود انتقادی</p>	
<p>استفاده خلاقانه از دانش مدیریت پروژه در مدارس - امکان شکوفایی خلاقیت ها و تجلی فرصت های فردی - افزایش انگیزش، پویایی، خلاقیت ، نوآوری، و تحرک مدیران - توانائی تولید اندیشه و افکار نو - هدایت معلمان در جهت ارتقاء کیفیت فرآیند یادگیری - دارا بودن توانائی تفکر تطبیقی و مبتکرانه - دارا بودن مهارت حل مسئله - داشتن روحیه جستجوگری</p>	<p>خلاقیت و نوآوری</p>	<p>پیشگاهی و تحلیل</p>
<p>آشنایی با روش های ترکیبی پشتیبانی منابع انسانی - کسب گواهی های بین المللی استاندارد حرفه ای - علم و دانش فرا رشته ای - دانش روانشناسی رفتاری و علوم تربیتی - توانایی توزیع به موقع دانش - توانمندی در ترغیب به خلق دانش جدید - بروز رسانی منابع دانشی</p>	<p>مدیریت دانش در مدارس</p>	<p>پیشگاهی و تحلیل</p>
<p>بهینه سازی ، طراحی و تحول در سیستم های مدیریت میانی - تحول آفرینی - توجه به کیفیت امکانات محیط آموزشی - برنامه ریزی - ارتقاء جذابیت محیطی</p>	<p>مدیریت کیفیت در مدارس</p>	<p>پیشگاهی و تحلیل</p>
<p>خودآگاهی و خود کنترلی= ثبات شخصیتی داشتن - عدم ایجاد فضای رفاقتی و تنفس زا - داشتن تعادل روحی و روانی - داشتن هوش اجتماعی و عاطفی</p>	<p>مدیریت هیجانات</p>	<p>پیشگاهی و تحلیل</p>
<p>نگرش انسان شناسی اسلامی بر مبنای تربیت مدیران جامعه - ضرورت افزایش مسئولیت پذیری مدیران سازمان مطابق معیارهای ایرانی - استفاده از دیدگاه های متفاوت در ادراه امور - رعایت اصل برابری و مساوات - عدم تکیه بر بکارگیری نظر و دیدگاه خاص - داشتن افق فکری انعطاف پذیر</p>	<p>توجه به نگرش ها</p>	<p>پیشگاهی و تحلیل</p>
<p>استفاده از سمن های مورد اعتماد در تحکیم رضایتمندی امور مدارس - توجه به اصل انسانیت در عرصه تحولات هستی - اعتقاد به اصول و جهان بینی مدیریت اسلامی - اهتمام به حقوق اداری و شئونات سازمانی مدیران در عرصه اداره ایران اسلامی - احترام به ارزش های دینی و توانمند کردن مدیران به اسلوب معاشرت اسلامی ایرانی در بدنۀ مدارس - پاییندی به ارزش ها و اصول اخلاقی در زمینه کاری و فردی - مردمی بودن و تکریم ارباب رجوع - پرهیزگاری و صداقت داشتن سازمانی و فردی</p>	<p>مدیریت ارزش ها</p>	<p>پیشگاهی و تحلیل</p>

جدول شماره یک در بردازندۀ ۱۰۹ مضمون پایه ، از بررسی مصاحبه ها بدست آمده است. سپس مضامین

با توجه به معانی و مفاهیم مشترک میان آنها در قالب ۵ مضمون اصلی یا فراگیر طبقه بندی شدند که این مضماین شامل: صلاحیت‌های حرفه‌ای، صلاحیت‌های فردی، اخلاق حرفه‌ای، مهارت‌های ارتباطات فردی و میانفردی و سازمانی، رفتار سازمانی پیشرفت، سواد چند فرهنگی، سواد رسانه‌ای، سواد رایانه‌ای، سواد پژوهشی، سواد انتقادی، خلاقیت و نوآوری، مدیریت کیفیت، مدیریت دانش، مدیریت هیجانات، توجه به نگرش‌ها و مدیریت ارزش‌ها شدند. در نهایت مضماین فراگیر نیز با توجه به اشتراکات معنایی و مفهومی خود تحت عنوان ۱۶ مضمون سازمان دهنده طبقه بندی شدند که این مضماین نیز عبارتند از: شایستگی‌های مدیریتی، رفتاری، مهارتی، شناختی و شایستگی‌های عاطفی می‌باشند. در ادامه با استفاده از مضماین پایه(۱۰۹)، فراگیر(۱۶) و سازماندهنده(۵) بدست آمده از مصاحبه‌ها و منابع مکتوب، شبکه‌ی مضماین مربوط به مدل شایسته سalarی حرفه‌ای مدیران متوجه آموزش و پرورش استان بوشهر بر اساس آموزه‌های ایرانی و اسلامی ترسیم شد.

شکل ۱: شبکه مضماین شایسته سalarی حرفه‌ای مدیران

یافته‌های کمی

در ابتدا به منظور دید کلی در مورد نمونه آماری مورد مطالعه برخی از ویژگی‌های جمعیت‌شناختی آنان همچون (سن-جنس-تحصیلات) به صورت فراوانی و درصد گزارش شده است. به عنوان نمونه با مشاهده جدول ۴ مشخص می‌شود که ۴۵ درصد از افراد نمونه مرد بوده اند، و بقیه افراد نمونه (۵۵ درصد) زن بوده اند. فراوانی نمونه بر حسب سن و تحصیلات نیز گزارش شده است.

جدول (۴) ویژگی‌های جمعیت شناختی نمونه

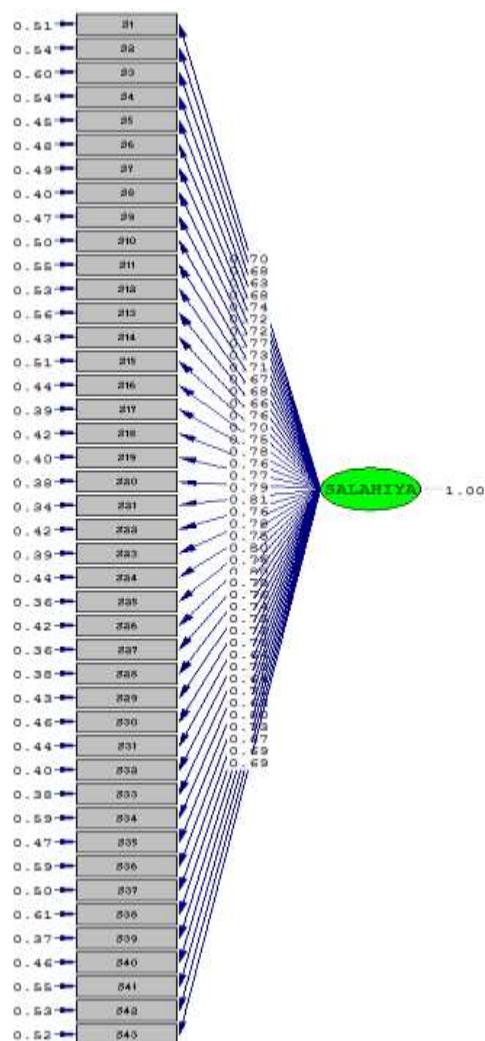
متغیر	سطح	فراوانی	درصد
جنسیت	مرد	۷۵	۴۵
	زن	۶۱	۵۵
سن	۳۵-۲۶	۳۳	۲۴/۳
	۴۵-۳۶	۵۴	۳۹/۷
	بالای ۴۵ سال	۴۹	۳۶/۰
	کاردانی	۱۵	۱۱,۰۰
تحصیلات	کارشناسی	۷۲	۵۲,۹
	کارشناس ارشد	۳۹	۲۸,۷
	دکترا	۱۰	۷,۴

در ادامه و در بخش کمی پژوهش با هدف تعیین ماهیت عامل‌های شناسایی شده و مضامین فرعی در قالب مضمون‌های مشترک مبتنی بر داده‌های کمی از تحلیل عاملی تاییدی استفاده شد. هدف از این بخش تعیین ساختار عامل‌های شناسایی شده و برآزش مدل به دست آمده از روابط بین متغیرهای پژوهش می‌باشد. در شکل زیر کلیه‌ی مقادیر پارامترهای مدل همراه با ضرایب استاندارد و ضرایب معناداری تی (مقادیر تی بالاتر از ۰/۵۸) به دست آمده نشان می‌دهد که روابط بین متغیرها مورد تائید می‌باشد.

جدول ۵) شاخص‌های توصیفی و ضرایب استاندارد و معنی داری مولفه‌ها

T	β	SD	میانگین	مولفه	T	β	SD	میانگین	مولفه
۱۶/۶۸	-/۷۵	.۰/۶۰۰	۴/۵۲	H23	۱۴/۳۱	-/۷۰	.۰/۶۵۲	۴/۶۴	H1
۱۵/۶۴	-/۸۰	.۰/۴۹۷	۴/۷۰	H24	۱۵/۶۰	-/۶۸	.۰/۵۴۲	۴/۷۶	H2
۱۷/۲۴	-/۷۶	.۰/۵۱۱	۴/۶۶	H25	۱۲/۵۴	-/۶۳	.۰/۳۹۸	۴/۵۹	H3
۱۶/۰۶	-/۸۰	.۰/۴۸۷	۴/۶۴	H26	۱۲/۷۱	-/۶۸	.۰/۶۶۲	۴/۴۴	H4
۱۷/۲۱	-/۷۸	.۰/۶۳۰	۴/۶۵	H27	۱۶/۴۹	-/۷۴	.۰/۵۷۱	۴/۶۵	H5
۱۶/۷۱	-/۷۶	.۰/۶۱۸	۴/۵۳	H28	۱۴/۷۷	-/۷۲	.۰/۷۳۵	۴/۵۹	H6
۱۵/۵۲	-/۷۰	.۰/۵۲۸	۴/۴۸	H29	۱۴/۶۶	-/۷۲	.۰/۴۹۲	۴/۷۰	H7
۱۵/۴۵	-/۷۵	.۰/۳۲۰	۴/۵۰	H30	۱۶/۳۰	-/۷۷	.۰/۵۲۱	۴/۶۲	H8
۱۵/۷۲	-/۷۸	.۰/۴۷۱	۴/۶۱	H31	۱۴/۹۸	-/۷۳	.۰/۶۲۱	۴/۵۱	H9
۱۶/۵۲	-/۷۳	.۰/۳۵۴	۴/۵۳	H32	۱۴/۴۱	-/۷۱	.۰/۵۵۲	۴/۵۵	H10
۱۶/۲۵	-/۷۲	.۰/۳۸۵	۴/۴۹	H33	۱۳/۴۷	-/۶۷	.۰/۳۹۵	۴/۶۲	H11
۱۲/۶۹	-/۶۵	.۰/۴۲۸	۴/۵۷	H34	۱۳/۸۳	-/۶۸	.۰/۶۰۷	۴/۷۱	H12
۱۵/۵۴	-/۷۲	.۰/۳۹۷	۴/۶۲	H35	۱۳/۲۲	-/۶۶	.۰/۵۲۷	۴/۶۶	H13
۱۲/۵۶	-/۶۴	.۰/۴۲۸	۴/۶۰	H36	۱۵/۸۷	-/۷۶	.۰/۶۲۲	۴/۵۹	H14
۱۴/۲۵	-/۷۴	.۰/۵۸۱	۴/۷۲	H37	۱۴/۲۱	-/۷۰	.۰/۵۲۱	۴/۷۰	H15
۱۲/۶۵	-/۶۳	.۰/۴۹۸	۴/۷۶	H38	۱۶/۶۳	-/۷۵	.۰/۷۱۴	۴/۶۵	H16
۱۷/۲۴	-/۸۰	.۰/۶۳۰	۴/۶۹	H39	۱۶/۴۹	-/۷۸	.۰/۶۶۳	۴/۶۳	H17
۱۵/۴۸	-/۷۳	.۰/۵۸۰	۴/۷۵	H40	۱۵/۹۰	-/۷۶	.۰/۳۳۸	۴/۶۴	H18
۱۳/۵۴	-/۶۷	.۰/۴۶۹	۴/۷۲	H41	۱۶/۳۰	-/۷۷	.۰/۴۰۱	۴/۵۹	H19
۱۳/۹۱	-/۶۹	.۰/۴۷۳	۴/۶۶	H42	۱۶/۷۹	-/۷۹	.۰/۵۵۵	۴/۶۱	H20
۱۴/۰۰	-/۶۹	.۰/۵۰۸	۴/۶۹	H43	۱۷/۵۲	-/۸۱	.۰/۵۰۵	۴/۶۳	H21
					۱۶/۰۵	-/۷۶	.۰/۶۳۱	۴/۵۷	H22

نتایج جدول ۵ نشان داد که بین متغیرهای مکنون و شاخص‌های مربوط با آنها همبستگی بالایی وجود دارد، که نشان از قدرت تبیین شاخص‌ها از سازه مربوط به خود دارد. با توجه به اینکه مقادیر تخمین معنی‌دار مدل نیز از قدر مطلق ۱/۹۶ بیشتر است، لذا تمامی مقادیر همبستگی شاخص‌ها و سازه‌های متناظر معنی‌دار می‌باشند.

شکل ۲: مدل شایستگی حرفه‌ای مدیران در حالت استاندارد و معناداری ضرایب

جدول شماره عناصری برآورده مدل

RMSEA	DF	P-Value	Ch.Square	X ² /D.F	GFI	شاخص
.۰/۰۶۰	۸۶۰	.۰/۰۰۰	۲۹۸۴/۰۶	۳/۴۶۹	.۰/۹۳	ضریب

بحث و نتیجه گیری

یکی از اصول اساسی و موقوفیت سازمان در حرکت به سوی پویایی و تحول از منظر آموزه‌های ایرانی اسلامی و منابع ایران کهن تا کنون موضوع واهمیت شایسته سalarی و بکارگیری پرستنل با تقوا و توانمند است به گونه‌ای که رمز پیروزی توسعه و بالندگی در سازمان‌ها توجه به این مهم، می‌باشد. ارائه چارچوبی برای سنجش شایستگی‌های حرفة‌ای مدیران می‌تواند نقشه راهی برای سازمان باشد که آن را با نظم و برنامه بهتر به اهداف عالیه برساند و ملاحظه آموزه‌های اسلامی و ایرانی شایسته سalarی مدیران سازمانی، چشم انداز روشنی از پیشرفت و تعالی سازمانی را نوید می‌دهد. با عنایت به نقش محوری صلاحیت‌های حرفه‌ای منابع انسانی در گرایش‌های مدیریتی، پژوهش حاضر به بازناسی و رفع ابهامات سنتی در این زمینه پرداخته و کوشیده است به ارائه مدلی با اعتبار روایی و پایایی تائید شده توسط خبرگان موضوع که بتواند پاسخگوی نیازهای مدیران شایسته سalar باشد، اقدام نماید. مطابق روش تحلیل مضمون شامل ۱۶ مضمون سازماندهنده شامل شایستگی‌های شناختی (۳ مضمون)، شایستگی‌های مهارتی (۴ مضمون)، شایستگی‌های عاطفی (۳ مضمون)، شایستگی‌های رفتاری (۳ مضمون) و شایستگی‌های مدیریتی (۳ مضمون) است. در بخش کمی: شامل مؤلفه‌های اثرگذار درونی و بیرونی بر شایستگی حرفه‌ای مدیران آموزشی است که شامل مؤلفه‌های ویژگی‌های فردی (۱۰ گویه)، ساختار (۶ گویه)، مدیریت (۹ گویه)، فناوری اطلاعات (۹ گویه)، به عنوان مؤلفه‌های درونی و مؤلفه‌های جامعه سالم (۹ گویه)، رسانه (۹ گویه) و سیاست‌های تربیتی محیط و والدین (۸ گویه)، به عنوان مهم‌ترین شاخص‌های مطرح و شناسایی شده در حوزه مؤلفه‌های مدیریت شایسته سalar از منظر آموزه‌های ایرانی و اسلامی عبارت‌اند از: تعهد و وجودان کاری، تدبیر و اندیشه‌ورزی، تخصص‌گرایی حرفه‌ای، شایسته گزینی، قانون‌گرایی، عدالت‌طلبی، سعه صدر، فروتنی، مشورت پذیری، امانت‌داری، تعهد به اصول سازمانی و پرهیز از صفات ناپسند انسانی است. بنابراین سنجش و ارزیابی درست شایسته سalarی فراهم نمودن زیر ساخت‌هایی از حیث مستعد بودن زمینه‌های عاطفی، فناوری، قانونی و سازمانی است.

نتایج یافته های فوق از نظر روش و هدف با نتایج مصطفی پور (۱۳۹۷) و احمدی پور (۱۳۹۶) تابع و همخوانی دارد. شبکه مضمین شایسته سالاری حرفه ای مدیران از منظر آموزه های ایرانی - اسلامی، با رویکرد تحلیل مضمون، ابتدا مضمین پایه سپس مضمین فرآگیر و در نهایت مضمین سازمان دهنده شناسایی شده و شبکه مضمین ترسیم گردید. عناصر هر مؤلفه، به عنوان مضمین اولیه شناخته شدند. مهم ترین مضمون مدیریت شایسته سالار و معتبر ترین معیار برای تحلیل اثربخشی آن از منظر آموزه های ایرانی با رویکرد تحلیل مضمون، این است که مدیران هر سازمان برای کسب هویت از ابتدای مسئولیت خود از معیارهای اخلاق اسلامی که لازمه مدیریت اثربخش است برخوردار باشند. توانمندی مدیر در به کارگیری سرمایه فکری و اجتماعی شایستگان جامعه در درون سازمان ها در جهت پیشرفت جامعه از اهم عناصر مضمونی مدیریت شایسته سالار از منظر آموزه های ایرانی - اسلامی می باشد. نتایج یافته های فوق از نظر روش و هدف با نتایج الن، آئی، جان (۲۰۲۰) و همین طور با نتایج عبداللهی (۱۳۹۰) تابع و همخوانی دارد. درباره چارچوب شایسته سالاری حرفه ای برای مدیران از منظر آموزه های ایرانی - اسلامی با رویکرد تحلیل مضمون می توان گفت: چارچوب مدیریت شایسته سالار سازمان بر اساس چارچوب «مدیریت سامانه های انسانی» تنظیم شده و برای مدیریت بهینه همه سازمان ها مورد نیاز است. چارچوب سازمانی مورد استفاده در این تحقیق بر اساس هدف این نوشتار، پس از مطالعه مدل های مختلف طراحی و تدوین شده است. مطابق نتایج مطالعات نظری و تحقیق کیفی و روش مصاحبه با خبرگان موضوع، چارچوب شایستگی مدیران سازمان، مشتمل بر ۳۴ شایستگی کلیدی مختلف در سه لایه شایستگی های مدیریتی، شایستگی های رفتاری و شایستگی های تخصصی و هفت گروه شایستگی های فردی، ادراکی، سازمانی، مالی، رهبری و اجرایی، قابل طراحی و پیشنهاد است. این چارچوب بر اساس نقش های مدیریتی، ارتباطات مردمی، ارتباطات رسانه ای و ارتباطات درون سازمانی شامل شایستگی های تخصصی و عمومی می باشد و شایستگی انسانی، شخصی و ارزشی زیر مجموعه عمومی و مولفه های شایستگی های ادراکی، فنی، اخلاق حرفه ای و شایستگی حرفه طبقه بندی شده است. نتایج یافته های فوق از نظر روش و هدف با نتایج اریک، سالی، جی جانگ و کی لی (۲۰۲۰) و آلبون، توندر، فورکش، باروج پیرانژه (۲۰۱۵) و همین طور با نتایج سبحانی و تزдан (۱۳۹۳) تابع و همخوانی دارد. اعتبار مدل شایسته سالاری حرفه ای برای مدیران از منظر آموزه های ایرانی اسلامی با استفاده از روش تحلیل مضمون انجام گرفت، سپس کد گذاری و مفهوم بندی گردید و چارچوب اولیه مدل عملیاتی شایسته سالاری حرفه ای برای مدیران از منظر آموزه های ایرانی اسلامی شناسایی شد. برای پایابی کیفی از آرمون قابلیت اعتماد استفاده شد. شایستگی های مدیران در پنج خوشه اصلی، انعطاف پذیری، ایده پردازی، ارتباطات قوی و موئر، تفکر سیستمی، توانایی پاسخگویی به حل مسائل و فهم مالی؛ شناسایی شد. نتایج یافته های فوق از نظر روش و هدف با نتایج بلاسکو، ماتوسکا، روزاک سیروکا (۲۰۱۵) و

1- Eric, Sally, Jay Jang & Kay Lee

2- Armstrong

3- Tezdan

4- Blasko, Matuska & Rozak Siruka

آزمودنگ (۲۰۰۶) و نتایج عبداللهی (۱۳۹۳) تناسب و همخوانی دارد. در بررسی پیشینه پژوهش، توسط پژوهشگر تحقیقی که نشان دهنده بررسی شایستگی های حرفه ای مدیران از منظر آموزه های اسلامی و ایرانی باشد دیده نشد و وجه تمایز این پژوهش با سایر پژوهش ها از این منظر می باشد. محدودیت عمدی در این پژوهش این بود که مدیران، علیرغم آگاهی از معیارهای شایستگی های حرفه ای در این زمینه، متناسبانه این معیارها را در انتصابات خود لحاظ نمی کنند. در نهایت با توجه به یافته های به دست آمده از پژوهش پیشنهاد می گردد:

پیشنهاد می شود، ترتیبی اتخاذ شود که در واگذاری و انتصاب مدیران سازمانی، ملاک شایسته سالاری فکری و عملی در اولویت اول نمره دهی قرار گیرد
از ضوابط سنجشی اثرگذار بجای روابط دوستانه استفاده گردد و به طراحی یک الگوی کاربردی و اجرایی شایستگی مبتنی بر آموزه های ایرانی بپردازند.

پیشنهاد می شود معیارهای شایستگی حرفه ای مدیران مدارس در قالب یک الگوی ایرانی اسلامی و با تأکید بر شاخص های به دست آمده از پژوهش های صورت گرفته در قالب یک کتابچه تدوین و معیار عملکرد و انتصاب مدیران مدارس قرار گیرد.

پیشنهاد می شود، با توجه به اهمیت ویژگی های شخصیتی و ارتباطی مدیران در موفقیت حرفه ای آنان، آموزش های ویژه و مداوم در قالب آموزش های ضمن خدمت در نظر گرفته شود و در دوره های زمانی متناوب، آموزش داده شود.

پیشنهاد می شود، شاخص های سواد، از جمله سواد رسانه ای، سواد فرهنگی و انتقادی در بین مدیران تشویق و بسترها توسعه این شیوه های مهم سواد برای مدیران در قرن حاضر فراهم شود.
پیشنهاد می شود، شایستگی های شناختی مدیران در قالب الگوهای آموزشی منظم و متناسب با ساختار و چارچوب مدارس، آموزش داده شود و در این زمینه از شایستگی های انسانی و ارتباطی در اولویت قرار گیرد.

منابع

الف-فارسی

- ابراهیم پور، مهرداد؛ چرایین، مسلم؛ اکبری، احمد؛ زنده دل، احمد. (۱۳۹۹). شناسایی مولفه های موثر بر شایستگی حرفه ای مدیران مدارس از دید متخصصان آموزش و پرورش؛ فصلنامه پژوهشنامه تربیتی، شماره ۷۰، ۱۴۲-۱۲۷.
- احمدی پور، لقمان، سید بهاء الدین کریمی، رحمان عزیزی. (۱۳۹۶). شایستگی های کارکنان در شرکتهاي تولیدی، همایش مدیریت و فناوری، شماره ۲، ۵۴-۲۳.
- الماضی، علی محمد. (۱۳۹۷). تاریخ آموزش و پرورش اسلام و ایران، تهران: انتشارات امیرکبیر، چاپ

- پناهی ، سیدمعصومه، جواد، پورکریمی و مجید رمضان ،(۱۳۹۷). ارائه مدل شایستگی حرفه ای مدیران پژوهشی در سازمان های پژوهش محور،^(۱) ۴۶-۲۳، انتشارات دانشگاه تربیت مدرس.
- ثلاثی ، محسن.(۱۳۸۵). انسان شناسی فرهنگی، تهران : انتشارات نی ، چاپ دوم.
- رجب پور، ابراهیم و باباشهی ، جبار . (۱۳۹۹) . شناسایی لنگرگاه های مسیر شغلی کارکنان دانشی بر مبنای مدل شایستگی ، فصلنامه پژوهش های مدیریت منابع انسانی ،^(۴) ۱۲: ۶۳-۹۰.
- سبحانی نژاد، مهدی و تزدان، امیررضا. (۱۳۹۶) . ارزیابی صلاحیتهای مریبان و استادکاران « آموزش همراه با تولید» در خارج از مرکز کارشناس فصلنامه پژوهش های تربیتی، شماره ۳۰، ۲۴-۶۴.
- ساکی، رضا. (۱۳۹۴) . درس پژوهی، تهران: انتشارات جهاد دانشگاهی، چاپ اول.
- شاهپسند، محمدرضا. (۱۳۸۷) . تعیین مؤلفه های فرایند توسعه حرفه ای مریبان مراکز آموزش وزارت جهاد کشاورزی، فصلنامه پژوهش و سازندگی،^(۱) شماره ۸۱، ۱۳۱-۱۳۹.
- شجاعی ، سید سعید ، جمالی ، غلامرضا و منطقی ، نیکزاد . (۱۳۹۵) . شناسایی عوامل موثر بر بهره وری منابع انسانی، فصلنامه پژوهش های مدیریت منابع انسانی ،^(۲) ۸: ۱۶۲-۱۸۱.
- صفری، جلیل؛ مهدی زاده؛ مهران و عزیزی ، علیرضا. (۱۳۹۴) . طراحی الگوی مبتنی بر معیارهای اساسی جهت گزینش کارکنان شایسته و برآوری عملکرد سازمان، فصلنامه پژوهش های مدیریت منابع انسانی ،^(۴) ۷: ۱۴۱-۱۶۶.
- عبدی جعفری، حسن؛ تسلیمی، محمدسعید؛ فقیهی، ابوالحسن؛ شیخ زاده، محمد . (۱۳۹۰) . تحلیل مضمون و شبکه مضامین : روشنی ساده و کارآمد برای تبیین الگوهای موجود در داده های کیفی. فصلنامه اندیشه مدیریت راهبردی،^(۲) شماره ۱۵۱-۱۹۸.
- عبداللهی، بیژن، دادجوی توکلی، عطیه و یوسفیانی، غلامعلی . (۱۳۹۳) . شناسایی و اعتبارسنجی شایستگی های حرفه ای معلمان اثربخش. فصلنامه نوآوری های آموزشی،^(۱) شماره ۱۳، ۲۵-۴۸.
- گیرشمن، رومن. (۱۳۹۵) . ایران از آغاز تا اسلام، معین ، محمد، انتشارات: نگاه، چاپ اول.
- فتحی واجارگا، کورش. (۱۳۹۳) . آموزش و بهسازی منابع انسانی به کجا ره می سپرد؟ تهران: انتشارات: راز نهان، چاپ اول.
- لقمانی شهمیری، مهران، حسینی خلیلی، سید شهاب الدین، ساداتی، سید جواد و بامتی طوسی، رضا. (۱۳۹۴) . بررسی صلاحیت های حرفه ای معلمان. سومین همایش علمی پژوهشی علوم تربیتی و روانشناسی آسیب های اجتماعی و فرهنگی ایران^{۲۴-۲۳}
- محمدی مهر، مژگان، ملکی، حسن، عباس پور، عباس و خوشدل، علیرضا. (۱۳۹۲) . جستاری بر شایستگی های موردنیاز یادگیری مدامالعمر در دانشجویان پزشکی عمومی. مجله ایرانی آموزش در علوم پزشکی،^(۸) شماره ۱۱، ۹۱۶-۹۰۳.

- مطهری نژاد ، حسین . (۱۳۹۶). جذب منابع انسانی بر مبنای شایستگی ، فصلنامه پژوهش های مدیریت منابع انسانی، ۱(۹)، ۲۱-۴۹.
- محجوب، مینا. (۱۳۸۹). شناسایی عوامل موثر بر توسعه راهبردی استعدادهای مدیریت، همایش مدیریت دانش، شماره ۷۴-۷۵، ۷۴-۷۵.
- مصطفی پور، زهراء. (۱۳۹۷). جاوشین پروری مبتنی بر شایسته گرینی گامی به سوی تحول سازمانی، سومین کنفرانس بین المللی علوم انسانی و مطالعات اجتماعی، تهران، مرکز توانمندسازی مهارت‌های فرهنگی و اجتماعی جامعه، شماره ۴۵، ۵۹-۷۳.
- معمارزاده، غلامرضا، رضا نجف بیگی و یدالله عباس زاده. (۱۳۹۲). تبیین مدل ارتقاء شایسته سالاری و عوامل مرتبط با آن در وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی، همایش مدیریت دانش، شماره ۳، ۵۲-۵۵.
- موسی پور، نعمت الله و احمدی ، آمنه. (۱۳۹۴). طراحی کارنامه برنامه درسی ملی تربیت معلم، انتشارات دانشگاه فرهنگیان، چاپ دوم.
- ملکی، حسن. (۱۳۹۱). صلاحیت های حرفه ای معلمی. تهران، انتشارات مدرسه، چاپ اول.
- منتظری، اشرف و غلامی، کلثوم. (۱۳۹۵). نقش کارورزی در توسعه شایستگی های حرفه ای معلمان.
- همایش کارورزی، دانشگاه فرهنگیان، شماره ۵ ، ۲۶-۴۲.
- نامدار، راضیه. (۱۳۸۹). صلاحیت های حرفه ای مورد نیاز کارشناسان ارزیابی وزارت جهاد کشاورزی، فصلنامه پژوهش مدیریت آموزش کشاورزی، شماره ۱۲، ۲۲-۳۱.
- نیکنامی، مصطفی و کریمی، فربیا. (۱۳۸۸). صلاحیت های حرفه ای معلمان آموزش عمومی و ارائه چارچوب ادراکی مناسب. نشریه دانش و پژوهش در علوم تربیتی و برنامه ریزی درسی. اصفهان: دانشگاه آزاد اسلامی واحد خوارسگان. شماره ۲۱۵.

ب- انگلیسی

Armstrong .D.M. (2006).*A word of state of Affairs*. Cambridge: Cambridge university press.

Braun, V., & Clarke, V.(2006).*Using thematic analysis in psychology Qualitative research* .111-125.

Cerdona, E, A.(2016). *Exploration of leadership behaviors when responding to the gap of healthcare rising cost and declining quality*, Northcentral University, ProQuest Dissertations Publishing, 2016. 101-343-51.

Caniëls, M.C.J., Semeijn, J.H. and Renders, I.H.M. (2018). Mind the mindset! The interaction of proactive personality, transformational leadership and growth mindset for engagement at work, *Career Development International*, Vol. 23 No. 1, pp. 48-66.

Deloub, J. S. & Marion, R. (2005). Higher education leadership roles in knowledge processing. *The Learning Organization*, 12 (2), 140-151.

Donaldson, J., & Davis, P. (1990). Business ethics? Yes, but what can it do for the bottom line? 28(6), *Management Decision*. 56-85.

Daniëls, E., Hondeghem, A., & Heystek, J. (2020). Exploring the outcomes of group reflective learning for school leaders. *Reflective Practice*, 21(5), 604-618.

Feldman & Morinio.. DR.(2018). *Academic Leadership: A practical Guide to Chaining the Department*. 2nd Ed. New York: Anker Publishing Company.

Geejung.H.Keelee.D, (2020). Service productivity towards a conceptualization of the transformation of inputs into economic results in services. *Journal of Business Research*, 57, 414-423.

Group, S.(2003) , Labor productivity Growth, Education: Health and Technological progress: A cross- country Analysis, *Economic Analysis & policy*, 40,2:249-253.

A framework for measuring the professional competencies of managers based on Iranian teachings

By:

Azar Taghipour^۱

Abstract

The aim of the current research was to create a framework for measuring the professional competencies of managers based on Iranian teachings.

The research method is a combination of exploratory type. The statistical population is the qualitative section of experts in the field of educational management, which was selected by purposive sampling method and theoretical saturation technique of 27 people. The statistical population of the small part is all principals and experts as well as teachers with more than 20 years of work experience in Bushehr; Which were equivalent to the available statistics (213 people), 136 people were selected and analyzed based on Morgan sampling table and cluster random sampling method. The data collection tool in the qualitative part was a semi-structured interview and in the quantitative part a researcher-made questionnaire. Participant feedback method and researcher validation technique were used to validate the qualitative interviews. Also, the reliability of the questionnaires was obtained using Cronbach's alpha and confirmatory factor analysis. Analysis of the findings of the qualitative section showed that finally 109 basic themes, 16 comprehensive themes and 5 organizing themes were extracted. The findings of the quantitative part of the research also showed that the mean obtained for the questionnaire items is at a significant level ($P \leq 0.05$). Also, based on the obtained fit indices, the pattern of relationships between components and their related factors It is suitable and the obtained pattern has a suitable fit ($P \leq 0.05$). At the end, the results were reviewed and interpreted.

Keywords: Human resource management, Iranian teachings, Managers Professional meritocracy.

---

¹ Ph.D in educational Administration, High school Principal, Bushehr education Office